

DERECSCKE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓJÁNAK
2016. ÉVI FELÜLVIZSGÁLATA

Derecske,
2016.

Tartalomjegyzék

I. Helyzetkép Derecske városban.....	5
I.1. Derecske város helyzetét bemutató általános adatok.....	5
I.2. Derecske város demográfiai helyzete.....	7
I.3. Szociális szolgáltatások iránti igény Derecske városban.....	9
I.4. A szociális ellátások és szolgáltatások jellemzői településünkön, aktuális adatok.....	10
I.4.1. Az ellátási kötelezettség jelen állapota.....	10
I.4.2. Pénzbeli ellátások.....	16
I.4.2.1. Időskorúak ellátása.....	16
I.4.2.2. Aktív korúak ellátása.....	17
I.4.3. Természetben nyújtott szociális ellátások.....	23
I.4.4. Szociális szolgáltatások.....	25
I.5. Információk a megyei szintű ellátórendszerről, kapcsolódási pontok.....	36
II. Feladatok, fejlesztési irányok a szolgáltatások biztosításának egyes szintjein.....	37
III. Összegzés.....	39

Bevezetés

A szociálpolitika a polgárok jólétéért legközvetlenebbül felelős ágazati politika, a helyi közélet egyik, de többnyire a leginkább konfliktusokkal terhelt területe.

Az állam a szociálpolitikáért viselt felelősség egy részét megosztotta az önkormányzatokkal, mivel az önkormányzatoknak lényegesen nagyobb az ismeretük a helyi közösség valós szükségleteiről, mint bárki másnak.

A települések a helyi társadalom integrációjának fenntartásában érdekeltek, hisz a feladatellátás, a helyi közélet célja és „tárgya” is az ember, annak jóléte és megelégedettsége. Az önkormányzatok rendkívül sokrétű feladatainak ellátása mind ennek a célnak az elérését szolgálja.

Az önkormányzatok szociális feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szabályozza.

Az Szt. 92. § (3) bekezdése rögzíti az Önkormányzat kötelezettségét a szociális szolgáltatástervezési koncepció készítésére, illetve felülvizsgálatára az alábbiak szerint:

„A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja”.

Derecske város területén élő lakosság számára fontos, hogy a fenti törvény által előírt, a szociális ellátás területén garantált szolgáltatások álljanak rendelkezésre.

Ennek biztosításában meghatározó szerepe van a szolgáltatástervezési koncepciónak.

A koncepció elsődleges célja, hogy az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok

tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének módjait, a más fenntartókkal történő kapcsolattartás feladatait határozzák meg.

Az Szt. 92. § (4) bekezdése meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak különösen tartalmaznia kell.

Ezek a következők:

- a lakosság szám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepcióalkotás egyik fontos alapelve a partnerség. Az Szt. 92. § (7) bekezdése értelmében „a szolgáltatástervezési koncepciót a helyi önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményeztetni az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi.”

A 2004-ben elfogadott koncepció megalkotása óta eltelt 12 évben a szociális törvény személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat szabályozó fejezete több alkalommal, jelentős mértékben módosult.

Változtak az ellátási formák, a szolgáltatások köre, elnevezésük, tartalmuk, igénybevételük feltételrendszere, továbbá többször módosult a személyes gondoskodás megszervezésére kötelezettek köre is.

Jelentős változások – a járási rendszer kialakításával összefüggésben – elsősorban a szociális igazgatás és ellátás területén következtek be.

Változott továbbá a finanszírozási rendszer is. Mindezek a változások jelentős mértékben befolyásolják a szociális ellátórendszer egészét

I. Helyzetkép Derecske városban

"Derecske: Nagyközség, Bihar vármegye derecskei járásban, a Kállóér mellett, (1910-ben) 1942 házzal és 9286 magyar lakossal, járási szolgabírói hivatal és járásbíróság székhelye.

Van telekkönyve, takarékpénztára, többféle egyesülete, 3 gőzmalma, 2 téglagyára, vasúti állomása, posta-, távíró- és telefonhivatala. Termékeny határa 10.320 hektár. Közelében nagy sziksós tó van, melynek kiszáradása után szódát nyernek. Régebben nagy szódagyár volt itt.

A Derecskénél elfolyó Kék-Kálló patakban 1755-ben szép gyöngyragylókat találtak."

/Révai Nagy Lexikona/

I.1. Derecske város helyzetét bemutató általános adatok

Derecskei Polgármesteri Hivatal

címe: 4130 Derecske, Köztársaság út 87.

telefon: 54/410-078

fax: 54/548-089

e-mail: titkarsag@derecske.hu

webcím: www.derecske.hu

polgármester: Bakó István

a hivatalt vezeti: Varsányiné dr. Antal Erzsébet jegyző

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testület: 9 fő

Derecskei Roma Nemzetiségi Önkormányzat (jelenleg): 2 fő

Bizottságok:

- Kulturális, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság
- Szociális Bizottság
- Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság

Az önkormányzat intézményei:

- Mese-Vár Óvoda és Bölcsőde
- Derecske Városi Művelődési Központ és Könyvtár
- Derecskei Család- és Gyermekjóléti Központ

Az önkormányzat 100 %-ban tulajdonában álló közhasznú társaság:

- Derecskei Városgazdálkodási Nonprofit Kft.

A város megyeszékhelytől való távolsága: 22 km.

Szomszédos városoktól való távolsága:

Hajdúszoboszló	20 km.
Berettyóújfalu	15 km.

Népesség száma 2016. január 1-jén:	8859 fő
Bölcsődei férőhely (2016. január 1-jén):	28 fő
Bölcsődés gyermek (2016. január 1-jén):	26 fő
Óvodai férőhely (2016. január 1-jén)	300 fő
Óvodai elhelyezett gyermek (2016. január 1-jén):	290 fő

Elérhető szolgáltatások: házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvos, óvoda, bölcsőde, gyógyszerár, mentő, rendőrség, pszichiátriai betegek otthona, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, művelődési ház, könyvtár, sportcsarnok, sportpálya, kereskedelmi létesítmények, takarékszövetkezet, postahivatal, hulladékszállítás, OTP bankfiók, vasútvonal, benzinkút, 47. sz. főútvonal adta előnyök.

Kórház:	17 km-re
Tűzoltóság:	17 km-re
Hotel-motel:	15 km-re
Gyógyfürdő:	17,2 km-re
Vámszabadterület:	18 km-re
Repülőtér:	20 km-re

I.2. Derecske város demográfiai helyzete

A rendelkezésre álló településstatisztikai adatokból megállapítható, hogy a település lakosságának száma Hajdú-Bihar Megye lakosságához hasonlóan, bár attól nagyobb mértékben – a korábbi évek tendenciájának megfelelően – tovább csökken, mely a természetes fogyással és az elvándorlás növekedésével magyarázható.

Derecske város állandó lakosainak száma 2008. évtől (január 1-jei adatok alapján)

Év	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Derecske lakosságszáma (fő)	9 276	9 246	9 230	9 126	9 080	9 039	9 035	8 977	8 859
Hajdú-Bihar Megye lakosságszáma (fő)	555 592	554 986	553 761	552 292	550 939	549 949	549 515	548 950	548 077

Derecske városban az élve születések és a halálozások számát – az alábbi táblázatban – megfigyelve megállapítható, hogy az utóbbi években a halálozások száma többnyire meghaladja a születések számát.

Születések, halálozások számának alakulása Derecske városban 2007-2015. év között

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás/fogyás
2007.	104	128	24
2008.	93	103	10
2009.	93	108	15
2010.	85	104	19
2011.	80	113	33

2012.	78	107	29
2013.	92	111	19
2014.	87	106	19
2015.	88	108	20

A lakónépesség korösszetételét megfigyelve kiderül, hogy az idősebb korcsoport aránya növekszik. A nyugdíjas korúak aránya folyamatosan emelkedik, miközben a 0-14 éves korosztály részaránya csökken.

**Derecske város állandó lakosai korcsoportonkénti bontásban 2008-2016. év között
(január 1-jei adatok alapján)**

Év	0-14 évesek (fő)	15-60 évesek (fő)	60 év feletti (fő)	60 év feletti aránya az össz- népességhez viszonyítva (%)
2008.	1496	6194	1625	17,4
2009.	1510	6100	1666	17,9
2010.	1459	6097	1690	18,2
2011.	1425	6087	1718	18,6
2012.	1393	5986	1747	19,1
2013.	1390	5936	1754	19,3
2014.	1399	5852	1788	19,7
2015.	1378	5781	1818	20,3
2016.	1355	5650	1854	20,9

Összességében megállapítható, hogy a lezajlott demográfiai, társadalmi-gazdasági változások eltérően érintették a lakosság egyes rétegeit. A település korfáját tekintve a gazdaságilag aktív réteg van túlsúlyban, amelyen belül a halálózási arányszám sajnos nőtt.

Napjainkban egyre kevesebb gyermek születik, ugyanakkor folyamatosan emelkedik a 60 év feletti lakosság száma. Ennek következtében az egyre növekvő, időskorú lakosság életminőségének javítására kiemelt figyelmet kell fordítani

Mindezen tényezők fokozottabban indokolják a személyes gondoskodás egyes formáinak biztosítását, a rászorultak ellátását, amelyek egyes elemeinek megszervezését a jogszabályok a települési önkormányzatok kötelező feladatává tették.

I.3. Szociális szolgáltatások iránti igény Derecske városban

Ma Magyarországon a társadalom jelentős mértékű előregedésének lehetünk tanúi, mint a fejlett világban bárhol. Az előregedési folyamatok új kihívást jelentenek a szociális gondoskodás különféle területein. E társadalmi tendencia a szociális ellátórendszerre egyre nagyobb terhet ró.

Hazánkban az idős gondozás legoptimálisabb megoldását a házi gondozás és -ápolás biztosítja. Ez az ellátási forma lehetővé teszi az idős emberek otthonukban történő gondozását, ápolását, ezáltal az önálló életvitel fenntartását. Az egyénhez igazodó gondozással elkerülhetővé válik, vagy hosszabb időre kitolható egy olyan állapotromlás, mely megakadályozza, hogy az idős ember idősek otthonába vagy krónikus betegosztályra kerüljön.

A szociális biztonság megteremtése érdekében gondoskodni kell arról, hogy a szűkséget szenvedő személyek ne maradjanak ellátás nélkül. Esetleges „társadalmi kockázat” bekövetkezésekor biztosítani kell azt, hogy az egyén vagy a család életszínvonala ne süllyedjen túlságosan nagyot.

Településünkön az utóbbi években felerősödött a szociális szolgáltatás iránti igény, a szolgáltatás biztosításának a színvonala.

A személyes gondoskodás keretében alapellátásként biztosított étkeztetés és házi segítségnyújtás keretszámai általában telítettek.

A támogató szolgálat kiépítésével lehetővé vált a fogyatékos személyek lakókörnyezetében történő ellátása.

A városunkban működő idősek nappali ellátását biztosító intézménynek a célja az, hogy a hiányzó családi gondoskodást pótolja, javítson az idősek szociális helyzetén, a rászorultaknak kulturális körülményeket biztosítson, a tétlenséggel járó káros hatásokat megelőzze, valamint egészségi és higiénés viszonyaikat javítsa.

A személyes gondoskodás területén működtetett, a települések és a megyei önkormányzatok által fenntartott bentlakásos szociális intézmények túlszűfoltak. Emiatt szükséges az alapellátó rendszer fejlesztése, szakszerű működtetése. Amennyiben az ellátott állapota, körülményei indokolják, természetesen sor kerül a szociális intézményben történő elhelyezésre. Törekedni kell azonban ennek elkerülésére, a rászoruló otthonában történő gondozására.

I.4. A szociális ellátások és szolgáltatások jellemzői településünkön, aktuális adatok

I.4.1. Az ellátási kötelezettség jelen állapota

Az Szt. 57. § (1) bekezdése alapján szociális alapszolgáltatások

- 1) a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- 2) az étkeztetés,
- 3) a házi segítségnyújtás,
- 4) a családsegítés,
- 5) a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- 6) a közösségi ellátások,
- 7) a támogató szolgáltatás,
- 8) az utcai szociális munka,
- 9) a nappali ellátás.

Az Szt. 86. § (1) és (2) bekezdésére tekintettel Derecske Város Önkormányzata részéről kötelezően ellátandó feladat az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés és az idősek nappali ellátása. A nem kötelező feladatok közül önkormányzatunk a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a támogató szolgáltatást, a pszichiátriai betegek és fogyatékosok nappali ellátását, valamint a hajléktalanok éjjeli menedékhelyét biztosítja.

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést, a fogyatékos személyek, az idősek és a pszichiátriai betegek nappali ellátását jelenleg a Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft.-vel (székhelye: 4029 Debrecen, Monti ezredes utca 7.) megkötött ellátási szerződés alapján biztosítja, míg a támogató szolgáltatást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást

tást a Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. a Derecske-Létavértesi Kistérség Többcélú Kistérségi Társulással megkötött ellátási szerződés útján látja el. Az éjjeli menedékhely működtetése, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatás a Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvánnyal (székhelye: 4130 Derecske, Dr. Mustó Sándor utca 19.) kötött együttműködési megállapodásban foglaltak alapján valósul meg.

A szociális ellátás területén különösen kiemelkedő fontosságú a Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft.

A szervezet az általa fenntartott Szociális Szolgáltató és Információs Központ (székhelye: 4130 Derecske, Bocskai utca 6.) által – ellátási szerződés útján – biztosítja:

- az étkeztetést,
- a házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást (külön szolgáltatás),
- a támogató szolgáltatás működtetését,
- az idősek nappali ellátását,
- a pszichiátriai betegek nappali ellátását,
- fogyatékos személyek nappali ellátását.

A Szociális Szolgáltató és Információs Központ Derecske város, illetve a környező települések (Álmosd, Bagamér, Kokad, Konyár, Létavértes, Mikepércs, Sáránd és Tépe) bevonásával több alapellátási formát is biztosít a lakosság részére. Derecske Város Önkormányzatával kötött ellátási szerződés keretében az intézmény átvállalta a helyi önkormányzattól a szociális alapellátás jelentős részét. Az alapellátási formák segítségével a szolgáltatást igénybe vevők közvetlen környezetükben, otthonukban, településükön kapnak egyénre szabott segítséget, támogatást. Így biztosíthatják a fogyatékos családtaggal élő családok, egyedül élő idősek, pszichiátriai betegek, rászorulóknak számára, hogy saját önállóságuk megtartása mellett, napi megszokott életritmusuk fenntartható maradjon. Az általuk nyújtott szolgáltatások keretében biztosított programok segítségével közösségi életük, társadalmi kapcsolataik megőrizhetők, az el látottak teljes életet élhetnek.

A Szakosított Ellátást Végző Központ a Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. fenntartása alatt működő intézmény.

Az intézmény székhelye: 4130 Derecske, Sas utca 1.

Telephelye: 4130 Derecske, Morgó tanya 1.

Az intézményben értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek ápoló-gondozó, illetve rehabilitációs ellátása folyik.

Az intézmény feladata, az önmaga ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képes, értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek ápolása, gondozása és rehabilitációja. Célja: az ellátást igénybe vevő fogyatékoságának, életkorának, egészségi állapotának megfelelő szinten tartó, képességfejlesztő, munkavégzés célú foglalkoztatása, az ellátottak személyes szükségleteit kielégítő, minőségi szolgáltatás nyújtása.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás ellátási szerződés útján biztosított. A feladatot a Derecske Városi Jóléti Szolgálat Alapítvány látja el.

Szervezeti egységei:

- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Éjjeli Menedékhely.

Projekt finanszírozási programok:

- Tanoda,
- Nyitok – Nyitott Tanulási Központ.

Az Alapítvány 1993. óta végez Derecskén szociális és gyermekvédelemmel összefüggő feladatokat, folyamatos ellátási szerződésben állva a helyi önkormányzattal. Kezdetben csak a településen, majd 1997 óta Konyár községben is (itt a gyermekjóléti, majd a családsegítő tevékenységet is felvállalva), egészen 2015 júniusáig. Jelenleg Mikepércs településen látja el még az Alapítvány a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

A családsegítés, hajléktalan ellátás és a gyermekjóléti tevékenységgel kapcsolatos alapfeladatok mellett számtalan kiegészítő programot is megvalósított működése során a szervezet. E kiegészítő programokkal mind a családok, mind a gyermekek helyben érhetnek el olyan szolgáltatásokat, melyek segítették a mindennapok problémáinak megoldását. Az Alapítvány az önkormányzatoktól ellátási szerződés alapján térítést kapott a szolgáltató tevékenységért. Az alaptevékenységen túli programokra pályázatokból igyekezett forrást találni. Ez irányú tevékenysége a szervezetnek igen intenzív.

Az önkormányzat 2016. január 1-jei hatállyal létrehozott intézménye a Derecskei Család- és Gyermekjóléti Központ, mely a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, jogi tájékoztatásnyújtás és pszichológiai tanácsadás és családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia keretében.

A központ feladatait 3 nagy csoportba tudjuk összefoglalni:

- 1) Speciális szolgáltatások biztosítása (minden szolgáltatás előzetes egyeztetés alapján érhető el, a központi telefonszámon):
 - pszichológiai tanácsadás,
 - jogi tanácsadás,
 - kapcsolattartási ügyelet,
 - készenléti szolgálat – 24 órában működő telefonos segítségnyújtás a krízisbe kerülő családok, egyének részére, mely az alábbi telefonszámon érhető el: +36 (20) 218 5871,
 - jelzőrendszeri tanácsadó, aki koordinálja és összehangolja a jelzőrendszeri tagok munkáját, segítséget nyújt, szükség szerint intézkedik.

- 2) Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység:
 - kezdeményezi a gyermek védelembevételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
 - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembé vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
 - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,

- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez – az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 - utógondozást végez – az otthon nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít.
- 3) Szakmai támogatás nyújtása az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára:
- a család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít, tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról,
 - ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység esetén bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására,
 - a munkatársak szakmai támogatást nyújtanak a településen dolgozó szolgálat munkatársainak, együttműködnek a különböző szolgálatokkal, intézményekkel, alapítványokkal, közreműködnek a munkatársak szakmai továbbképzésében, lehetőséget nyújtanak az eseti problémák megbeszélésére szupervízió biztosításában, tréningek szervezésében, folyamatos tájékoztatást nyújtanak a kompetenciahatárokról a szolgálat és a központ munkatársai között,

- az intézmény - szoros együttműködésben a helyi szolgálatok szakembereivel - próbál hathatós, komplex segítséget nyújtani a válsághelyzetben, krízisben, veszélyben lévő gyermekek, családok számára.

A településen szociális alapellátásokat nyújtó intézményeket – az önkormányzat mellett – civil szervezetek is tartanak fenn. Ezek a szervezetek tevékenységükkel olyan többlétszolgáltatást biztosítanak, mellyel kiegészítik az önkormányzat által kötelezően ellátandó és önként nyújtott szociális alapszolgáltatásokat.

2013. január 1. napjától felállt a járási rendszer, létrejöttek a járási hivatalok. Derecske járásszékhely településnek minősül. A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015.(III.30.) Korm. rendelet értelmében Derecske, Esztár, Hajdúbagos, Hosszúpályi, Kismarja, Kokad, Konyár, Létavértes, Mikepércs, Monostorpályi, Pocsaj, Sáránd és Tépe települések alkotják a derecskei járást.

Az Szt. módosításának következtében az alábbi ügykörök kerültek járási hivatali hatáskörbe:

1. 2013. január 1-jétől:

- alanyi és normatív közgyógyellátás
- hadigondozás
- alanyi jogú ápolási díj
- időskorúak járadéka
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

2. 2015. március 1-jétől:

- foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- rendszeres szociális segély (ezen időponttól egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás)

Ezek az ügykörök a Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatal Derecskei Járási Hivatalában intézhetők (címe: 4130 Derecske, Köztársaság út 126.).

I.4.2. Pénzbeli ellátások

Az Szt. 25. § (1) bekezdése alapján a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

Szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal az Szt.-ben meghatározott feltételek szerint:

- időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
- ápolási díjat (ápolási díj, kiemelt ápolási díj, emelt összegű ápolási díj)

állapít meg.

A jelenlegi szabályozás értelmében a települési önkormányzat képviselő-testülete az Szt.-ben, illetve az önkormányzati rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást (rendszeres és rendkívüli) állapít meg.

1.4.2.1. Időskorúak ellátása

Időskorúak járadéka

Az Szt. 32/B. § (1) bekezdése alapján „Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

(2) Az aktív korúak ellátására való jogosultságnak a nyugdíjkorhatár betöltésére tekintettel

történő megszüntetése esetén a járási hivatal a döntés jogerőre emelkedését követően haladéktalanul, hivatalból eljárást indít az időskorúak járadékára való jogosultság megállapítása iránt. A jogosultság megállapítása esetén annak kezdő napja az aktív korúak ellátására való jogosultság megszűnését követő nap.

(3) A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti a 3. § (3) bekezdés b) pontjában, valamint (4) bekezdésében meghatározott személyt, amennyiben az e törvényben foglalt feltételeknek megfelel.

Az időskorúak járadékának havi összege jövedelemmel nem rendelkező (1) bekezdés a) pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a (22.800.-Ft.), az (1) bekezdés b) pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-a (27.075.-Ft.), míg az (1) bekezdés c) pontja szerinti jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-a (37.050.-Ft.); jövedelemmel rendelkező jogosult esetén az a) pont szerinti összegnek és a jogosult havi jövedelmének a különbözete.

Az időskorúak járadékának megállapítására korábban a jegyző, 2013. január 1-től a járási hivatal rendelkezik hatáskörrel.

1.4.2.2. Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapítása a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

- a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy